

Медальний залік країн-учасниць змагань з дзюдо, які входили в програму літніх Олімпійських ігор 1964-2020 рр.

Бойченко Н.В.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. В статті проаналізовано результати медального заліку країн-учасниць змагань з дзюдо, які входили в програму літніх Олімпійських ігор 1964-2020 рр. Встановлено, що лідерами змагань є такі країни як Японія, Франція, Республіка Корея, Південна Корея, Куба. З 1964 по 1988 рр. також одним із лідерів була країна СРСР, яка із шістьох стартів в чотирьох зайняла призові місця. Явним лідером країн-учасниць Олімпійських ігор, в програму яких входило дзюдо, є Японія, яка з 1964-2020 рр. домінувала в медальному заліку (89 медалей: 47 золотих, 18 срібних, 24 бронзових).

Ключові слова: Олімпійські ігри; дзюдо; змагання; медальний залік; результати; країни-учасниці.

Вступ. Вивченням та аналізом результатів виступів країн-учасниць та спортсменів займались в різних видах боротьби. Було здійснено аналіз результатів борців різних країн на чемпіонаті світу, чемпіонаті Європи та Олімпійських іграх з вільної боротьби (Шандригось, 2018; Шандригось, & Мицкан, 2014; Шандригось, Яременко, & Первачук, 2018). Проаналізовано виступи збірної команди України з греко-римської боротьби на провідних міжнародних змаганнях (Палатний, 2018; Тропин, Латышев, Бойченко, Кожанова, & Мозолюк, 2020). В дзюдо був здійснений аналіз медального заліку висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій (Бойченко, Чертов, Пирог, & Алексеев, 2020).

Аналіз наукової літератури та інформації в джерелах Інтернету щодо результатів участі країн-учасниць з єдиноборств на Олімпійських іграх показав, що проводився історико-статистичний аналіз участі українських спортсменів в Олімпійських іграх (Павленко, & Єрмолова, 2017), вивчалися досягнення спортсменів України у змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад (Палатний, 2017а; Палатний, 2017б), досліджувався розвиток та становлення спортивних єдиноборств у програмах Ігор Олімпіад сучасності (Приступа, Бріскін, Палатний, & Пітин, 2017).

Зв'язок дослідження з науковими чи практичними завданнями, планами, програмами. Дослідження проводилося відповідно до теми науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури «Оптимізація тренувального процесу в єдиноборствах» (номер державної реєстрації 0121U112873).

Мета дослідження: проаналізувати результати медального заліку країн-учасниць змагань з дзюдо, які входили в програму літніх Олімпійських ігор 1964-2020 рр.

Матеріал і методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, інформації в джерелах Інтернету; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Проаналізовано результати медального заліку країн-учасниць літніх Олімпійських ігор, в програму яких входили змагання з дзюдо. Вихідні дані виступів взяті з офіційного сайту міжнародної федерації дзюдо «International Judo Federation» (<https://www.ijf.org>) та вільної енциклопедії «Вікіпедія» (<https://uk.wikipedia.org/wiki>).

Змагання з дзюдо на літніх Олімпійських іграх вперше з'явилися на в Токіо у 1964 році і з того часу включалися в програму кожних наступних ігор крім ігор 1968 в Мехіко. Спочатку змагання були чоловічими, жіночі дисципліни з'явилися на літніх Олімпійських іграх 1992 в Барселоні. У дзюдо розігруються 14 комплектів нагород (<https://uk.wikipedia.org/wiki>).

Результати медального заліку (враховувались 1-3 місця) країн-учасниць літніх Олімпійських ігор, в програму яких входили змагання з дзюдо, показав, що лідерами змагань є такі країни як Японія, Франція, Республіка Корея, Південна Корея, Куба (табл. 1).

Таблиця 1

Результати медального заліку країн-учасниць Олімпійських ігор, в програму яких входило дзюдо (1964-2020 рр.)

Країна	Результат медального заліку (1-3 місця)													
	Токіо 2020	Ріо-де-Жанейро 2016	Лондон 2012	Пекін 2008	Афіни 2004	Сідней 2000	Атланта 1996	Барселона 1992	Сеул 1988	Лос-Анджелес 1984	Москва 1980	Монреаль 1976	Мюнхен 1972	Токіо 1964
Японія	1	1		1	1	1	1	1	3	1		1	1	1
Косово	3													
Франція	2	2	2			2	3	2			2			
Російська федерація		3	1											
Республіка Корея			3						2	2				
Португалія														
Південна Корея				3	2		2							
Китай				2	3									
Куба						3		3				3		
СРСР									1		1	2	3	
ФРГ										3				
Нідерланди													2	2
Об'єднана німецька команда														3
ГДР											3			

Явними лідерами є Японія та Франція, які на більшості стартах з 1964 по 2020 рр. були призерами. При чому, Японія протягом цього часу отримувала перше загальнокомандне місце, окрім стартів у Лондоні (2012 р) та Москві (1980 р.). З 1964 по 1988 рр. також одним із лідерів була країна СРСР, яка із шістьох стартів в чотирьох зайняла призові місця.

Якісний склад медального заліку країн-учасниць літніх Олімпійських ігор, в програму яких входили змагання з дзюдо, представлений в таблиці 2. Так, Японія за цей час здобула 89 медалей: 47 золотих, 18 срібних, 24 бронзових. Франція – 43 медалі: 15 золотих, 9 срібних, 19 бронзових. Очевидно, що лідером є Японія, яка з явним відривом протягом багатьох років очолює світовий рейтинг.

Таблиця 2

**Якісний склад медального заліку країн-учасниць Олімпійських ігор,
в програму яких входило дзюдо (1964-2020 рр.)**

Країна	Кількість медалей за 1964-2020 рр.			Загальна кількість
	Золото	Срібло	Бронза	
Японія	47	18	24	89
Франція	15	9	19	43
Південна Корея	6	10	5	21
СРСР	5	5	9	19
Куба	4	3	4	11
Китай	4	1	4	9
Російська федерація	5	1	2	8
Республіка Корея	4		2	6
ГДР	1		4	5
ФРГ	1		2	3
Нідерланди	3			3
Косово	2			2
З'єднана німецька команда		1	1	2

Примітка: враховувалась кількість медалей за 1964-2020 рр. країн-учасниць Олімпійських ігор з дзюдо, які зайняли призові місця (1-3 місця)

Олімпійські ігри приймають велику кількість спортсменів з різних країн світу. Ці змагання дають можливість спортсмену завоювати найвищий титул у своїй кар'єрі.

Явним лідером країн-учасниць Олімпійських ігор, в програму яких входило дзюдо, є Японія, яка з 1964-2020 рр. домінувала в медальному заліку (89 медалей: 47 золотих, 18 срібних, 24 бронзових).

Література:

Бойченко, Н.В., Чертов, І.І., Пирог, Ю.А., & Алексєєв, А.Ф. (2020). Аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій. *Єдиноборства*, 4-12.

Дзюдо на Олімпійських Іграх – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 06.12.2021).

- Павленко, Ю., & Єрмолова, В. (2017). Історико-статистичний аналіз участі українських спортсменів в олімпійських іграх 1952–1992 рр. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (1), 31-35.
- Палатний, А. (2017). Досягнення спортсменів України у змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад (1992–2016 рр.). *Фізична активність, здоров'я і спорт*, (2 (28)), 3-12.
- Палатний, А. (2017). Переможці та призери України у змаганнях зі спортивних єдиноборств на іграх олімпіад (1992-2016 рр). *Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова]. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (9), 76-82.
- Палатний, А.Л. (2018). Результативність виступів борців греко-римського стилю збірних команд України різних вікових груп на провідних міжнародних змаганнях. *Український журнал медицини, біології та спорту*, 3, № 7, 289-296.
- Приступа, Є., Бріскін, Ю., Палатний, А., & Пітин, М. (2017). Розвиток та становлення спортивних єдиноборств у програмах Ігор Олімпіад сучасності. *Фізична активність, здоров'я і спорт*, (1 (27)), 3-19.
- Тропин, Ю.Н., Латышев, Н.В., Бойченко, Н.В., Кожанова, О.С., & Мозолюк, А.В. (2020). Аналіз виступлений сборной команды Украины по греко-римской борьбе. *Український журнал медицини, біології та спорту*, 5, № 3 (25), 492-497.
- Шандригось, В.А., & Мицкан, Б.М. (2014). Аналіз досягнень країн-учасниць на Олімпійських іграх з вільної боротьби. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*, (19), 22-26.
- Шандригось, В.І. (2018). Аналіз результатів борців різних країн на чемпіонаті світу з вільної боротьби серед чоловіків до 23 років. *Єдиноборства*, 3(9), 86-96.
- Шандригось, В.І., Яременко, В.В., & Первачук, Р.В. (2018). Аналіз виступів борців різних країн на чемпіонаті Європи 2018 року з вільної боротьби серед чоловіків. *Єдиноборства*, 4(10), 80-90.
- International Judo Federation – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.ijf.org> (дата звернення: 26.11.2021).

Відомості про автора:

Бойченко Наталя Валентинівна –

кандидат наук з ФВ та С, доцент, доцент кафедри єдиноборств, МСУ з дзюдо
<http://orcid.org/0000-0003-4821-5900>

E-mail: natalya-meg@ukr.net

Харківська державна академія фізичної культури

Надійшла до редакції 25.12.2021 р.